

22-июндиз Ахцегъа Игит-лётчик Валентин Эмирован памятникдив ва Баркаллувилинobelискдив, Ватандин Чехи дяведа телефон хъайи ахцегъвиар эбеди яз риклел хуьнин лишан яз, цуьквер эцигна.

Мярекатда «Ахцегъ район» МР-дин кьил А-К. Н. Палчаева, депутатрин райсобранидин председатель Гь.Гь. Парпачева ва вилик-кьилик квай маса юлдаши иштиракна. Абуру са декьикада кисна акъвазуналди Ватан патал чанар гайи игит рухваар риклел хкана.

ЩИШИ ДУЬНЬЯ

Ахтынская районная общественно-политическая газета

“НОВЫЙ МИР”

1928-йисалай акъатзава. №25 (9045) арбе, 24-июнь, 2026-йис.

Къимет 10 манат

12+

Риклел хуьнин ва хажалатдин Югъ

М. НАРИМАНОВ

Риклел хуьнин ва хажалатдин Югъ Нациствилин Германияди дяве малумар тавуна Советрин Союздал гъужумна, дяве башламишай 1941 - йисан 22 - июндиз къейдзава. Ада Россиядин ва дуьньядин тарихдиз еке таъсирна. Залум дяве 1418 юкъуз давам хъана ва ада цуд миллионралди советрин гражданрин – аскервилин къуллугъчийрин, партизанрин, далупатан зегъметчийрин ва нслягъ агъалийрин уьмуьрар къакъудна. 2026-йисан 22 – июндиз Ватандин Чехи дяве башламишайдалай нинихъ 85 йис тамам хъун къейдна. Хейлибур и юкъуз Ватан патал женгерра телефон мукъва-кьилияр риклел хкана. И югъ вуч патал важиблу я, ам гьикI пайда хъана ва адахъ галаз гьихътин адетар алакълалу ятIа килигин.

ДЕНЬ ПАМЯТИ И СКОРБИ

Никто не забыт,
ничто не забыто!

Яргъал вахтуналди ветеранрин хизанра ва багърияр квадар авурбуру 22 - июнь официалыйди туширди яз риклел хкизвай. Официальный статус яваш-яваш пайда хъана:

- 1992 -йисуз РФ-дин Верховный Советди и дата Ватан хуьвайбуру риклел хуьнин Югъ яз гьисабунин къарар къабулна.

- 1996-йисан 8-июндиз Президент Борис Ельцина алай аямдин тIвар – **риклел хуьнин ва хажалатдин Югъ** – вичин Указдалди тестикарна.

- 2007-йисан 24-октябрдиз и дата Россиядин риклел аламуькдай йикъарин сиягъдик кутуна.

И йикъахъ галаз гьихътин адетар ва акцияр алакълалу я?

И юкъуз вири уьлкведа ктурбандар риклел хуьн патал мемориалдин серенжемар кьиле тухузва. Ингъе ихътин адетрикай бязибуру:

- **Са декьикада кисун.** Гъар йисуз Москвадин вахтуналди 12:15 даз вири Россияда са декьикада кисун малумарзава. Гъа и вахтунда 1941-йисуз радиодай къецепатан кранин нарком Вячеслав Молотова дяве башламишнавайдан гъакъиндай авур официалый малуматди ван авуна.

- **«Риклел хуьнин вахта».** Пакамахъ фад (гъужум авур сятда) жегъилрин, волонтеррин ва ветеранрин тешикатар шемер куькIуьрун ва цуьквер эцигун патал мемориалрин патав кIватI жезва. Москвада и акция Александровский багда 1992-йисалай

кьиле физва.

- **«Риклел хуьнин шем».** Сифте яз и акция 2004-йисуз Тюменда кьиле фена. Гуьгъуьнай ада умуми Россиядин статус къачуна. Халкьди мемориалрин патав шемер куькIуьрзава. И серенжемдик онлайн жуьреда экечIдай мумкинвал ава: инсанри махсус сайтдал виртуальный шем куькIуьрзава.

- **«Риклел хуьнин линия».** Месела, Москвада Крымский набережныйда «Музеон» багда дяведин йикъарин къадардиз килигна 1418 шем куькIуьрзава. Гъар садан патав дата къалурнавай табличка гва.

- **«Дяведин цIун шикилар».** Майданрал тайин тир шегъерди ва я регионди Гъалибвилик кутур паюниз бахшнавай композицияр эцигзава ва куькIуьрзава.

- **«Риклел хуьнин гъаб (горсть)».** 2012-йисалай стхавилин суарай са гъапа авай чил къачузва, ам аскервилин кисейра твазва ва Россиядин Яракълу къуватрин Кылин килисадин мемориалдин комплексдив вахкузва.

Мадни вуч риклел хуьн важиблу я?

И юкъуз неинки фронтда хъайи аскерар, гъакI чпиз хасаратвилер хъайи вирибуру: аялар, куьуьзубур, далупата зегъмет чIугурбур, партизанар, блокадада гъатай шегъеррин агъалияр риклел хкизва. Ихътин серенжемрин муррад халкьдин мусибат ва игитвал риклелай ракъур тавун, тарихдин память риклел хуьн я.

Иса Абдулгъалимов – РФ-дин ва Дагъустандин 20-Игит

Дагъустанди вичин игитрал дамахзава. Гвардиядин лейтенант Иса Абдулгъалимовакай РФ-дин 20-Игит хъанва. Гъайиф хъи, и къакъан тIварцIиз ам телефон хъайидалай къулухъ лайихлу хъана. 177-кьилдин гвардейский полкунин гуьлуьн пияда къушунрин батальондин десантно-штурмовой ротадин командир тир ада женгинин махсус серенжемда ам эгечIай гъа сифте йикъарилай иштиракзавай.

Иса Абдулгъалимова Мариуполда, Мелитополда, Бердянскда ва Работинода женгинин везифаяр тамамарзавай. «Херсонский областда, Крынки хуьр азад ийизвайла, офицердал залан хер хъана, амма кIвачел ахкъалтнамазди ам къуллугъзавай ротадин хъфена ва гила Курский областда вичин къуллугъ давамарна», – кхъена адакай республикадин регъберди.

Вичин эхириджи женг Иса Абдулгъалимова алаатай йисан июндиз Сумской областдин Алексеевка хуьре къабулна. Душманди идара ийидай пунктуниз артилле-

риядай къати цIай гузвайла, ада вичин сенгер тунач. И вахтунда ада гъужумдай дестейриз регъбервал гузвай. ЦIай гузвайла, офицердал уьмуьрдихъ галаз къан тийизвай залан хер хъана. Са камунинни къулухъ чIугун тавур Иса, халис игит хъиз, телефон хъана. Имни жуьрэтлувилин ва аскервилин кьинез вафалувилин лап хъсан чешне я.

Иса Абдулгъалимов ЦIунтIа

райондин Бежтинский участокдин Хашархота хуьре муаллимрин хизанда дидедиз хъана. Ада юридический образование къачуна, инженервилин къушунра къуллугъна. Идалай къулухъ контракт кутIунна ва Каспийдин флотилиядин 177-полкунин гуьлуьн пехотинец хъана. Ада СВО-дин гъа сифте йикъарилай чи Ватандин итижар патал женг чIугуна.

Федор Щукина Иса Абдулгъалимован мукъва-кьилийриз ва багърийриз рикIин сидкъидай башсагълугъвилер гана. Гъа са вахтунда ада халис игитдин ва Дагъустандин лайихлу хчин диле-бубадиз вичин уьмуьр Ватан хуьннз бахш авур ихътин жуьрэтлу аскер тербияламишунай къетIен чухсагълулагъана. «Вичин эхирдалди ам женгинин юлдашриз, аскервилин кьинез ва уьлкведиз вафалу яз амуькна», – кхъена адакай Дагъустандин кьилин везифаяр вахтуналди тамамарзавайда.

Къадим куьче аваданламишзава

Хуси корр.

Алай вахтунда райцентрда авай Къазимегъамед Агъасиеван тIварунихъ галай куьчеда инженервилин коммуникацияр вири патарихъай цIийикIа туькIуьр хуьвунин рекъай чIехи кIвалахар кьиле тухузва. Абурун сергъятра аваз ишлемишна куьгъне хъанвай

цин провод тамамвилелди дегишзава. Идахъ галаз санал, марфадин ва живедин яд ахвахъдай цIийи канализация тухузва. Ада гележегда рехъ чуькIунин ва адал яд акълтунин вилик пад къадай мумкинвал гуда.

Яргъал тир 1972-йисуз ина тухванвай цин проводи чкадин агъалийриз зур асирдилай гзаф

вахтунда хъсандиз къуллугъна. Амма и вахтунда турбаяр лап усал гъалдиз атана ва абур муьрхуь къуна. Идани турбаяр мукъвал-мукъвал пад хъунал, яд менфятсуздаказ авахъунал ва адан ери агъуз аватунал гъизвай. Ингъе гъавилай коммуникацияр тамамвилелди ишлемиш тежедай гъалдиз атанвай ва абуру умудлувилин ва санитариядин къайдайрин алай аямдин истемишунриз жаваб хгузмачир.

Алай вахтунда кьиле тухузвай кIвалахар уьмуьр патал чарасуз серенжем я. Абуру и куьчеда авай вири кIвалер ерилу целди таъминардай, гъакIни къваларив гвай майданар аваданламишдай мумкинвал гуда.

Ремонтдин серенжемри чкадин агъалияр патал вахтуналди са къадардин къулайсузвилер яратмишзаватIани ва транспортдин гьерекач четинарзаватIани, яргъал вахтунин гележегда и кIвалахри къулай ва хатасуз уьмуьр таъминарда.

Мектебра – араб чIал!

Сад лагъай сентябрдилай Россиядин школайривай аялриз араб чIал чириз жеда. "Просвещенидин Министерстводи талукъ тир программа тестикарнава", – хабар гана министр Сергей Кравцова. Ада гъакIни риклел хкайвал, Россияда араб чIалай олимпиада кьиле тухуз, ингъе, пуд

йис я. «Чна урус халкьдин махар, Россиядин гъакъиндай ктаб ва чи писателрин эсерар араб чIалаз таржума авунва ва абур Арабрин Саднавай Эмиратрив вахканва», – лагъана Кравцова.

ЦIийи программа арадал гъун араб чIалал тарсар мажбуридаказ гуда лагъай чIал туш. Амма талукъ тир шартIар авайла, шко-

اللغة العربية
АРАБСКОГО ЯЗЫКА
УЧИТЬ СЛОВА

лайривай и предмет кардик кутаз жеда. Россияда араб чIал чирунин игътияж артух жезва. Адаз гележег авай терефдиз хъиз килигзава.

ХУЬРУЬН МАЙИШАТ

Лежбердинни малдардин зегьмет яшайишдин бине я

Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

Хуьруьн чкада райондин экономикадин, жемьтдин яшайишдин гьал-агьвал асул гьисабдалди чилел кIвалахуналди – малдарвилелни хипехъанвилел, багьманчивилелни магьсулдарвилел алахьуналди я. Хуьруьн майишатдин вири и хилер, гьелбетда, дагьлух Ахцегь райондани кардик ква.

– Кьилинди, нетижаяр гьихьтинбур я кьван. Санлай кьачурла райондин агропромышленный комплекс (АПК) авай гьалдикай квевай вуч лугьуз жеда? – хабар кьуна чна «Ахцегь район» МР-дин хуьруьн майишатдин хилер начальник Леонард Атлугеавай.

– Эхь, чи кьазанжийрин, агьалияр недай-хьвадай суьрсетдал таъминарунин кьилин чешме тир хуьруьн майишатдин производство райондин экономикадин лап кар алай хел-отрасль я. Советрин девирдин общественный майишатар (колхозарни совхозар) авайла и хиле цуьк акьуднавайтIа, гила, базардин экономикадин шартIара гьакьикъат масад я: жегьилриз хуьруьн чкадин кеспияр хуш туш, гзафбур шегьеррихь алатзава...

Вуч лугьун, гьукуматдин производство саки амач, общественный майишатар-чилер халкьдиз пай хьувуна, ЛПХ-яр ва КФХ, СПК, ИП-яр хьанва. Чпин кьадар 60-далай артух тир анра анжах 156 касди кIвалахзаватIа, инсанрин чIехи пай чпин гьвечIи хуси майишатарла машгьул я: 13 агьзуралай гзаф ЛПХ-яр ава. Мегьарамдхуьруьн райондин юрдара магьсулдарвилел машгьул Луткурин хуьруьн «Самурви» СПК ва Бабаюрт районда дугьугь гьасилзавай Хинерин хуьруьн ИП Э.Д.Сурхаеван майишат квачиз, амай майишатар малдарвилелни хипехъанвилелбур я.

Бегьерлудаказ кIвалахзавай чIехибур яз Хинерин хуьруьн «Убелелей» (3827 - МРС, 48-КРС), «Умахан» (2498-МРС, 30 КРС), «Удача» (2622-МРС, 123-КРС, 46-куьнуь), «Чурдих дади» (2376-МРС, 123-КРС) Чеперин хуьруьн «Берекат» (2754 - МРС, 27-КРС, 123-куьнуь), «Дагьви» (1714 - МРС, 126-КРС, 87-куьнуь) СПК - яр, Луткурин хуьруьн Д.В.Агьмедован (2671 - МРС, 77 - КРС.), А.Р.Сулейманован (2027 - МРС, 77 - КРС), Хинерин хуьруьн Ю.Д.Гьашумован (2940 - МРС, 142 - КРС, 84 - куьнуь) ИП-яр ва Фиярин хуьруьн «Изумруд» тIвар алай КФХ (1724 - МРС, 91 - КРС) кьалуриз жеда. ИкI, 2026-йисан 1-январдин делиралди, райондин вири майишатра санал (жемьтдинбурни кваз) 12 499 кьарамал ва 60571 куьлуь карчин гьайванар ава. Республикада дагьлух бязи маса районрив гекьигаила, им пис нетижа туш.

Инал заз ИП Жамалдин Пашаеван багьман-чивилелни майишатдикай кьилди лугьуз кIанзава. Россияда сифте яз гьуьлуьн дережадила 1000 метрдин дагьлух кьакьанда вичин хушуналди суперинтенсивный ичин багь кутунвай адаз халкьди алхисзава. Ийидачни бес, шаз 77 гектардин, цIи 100 гектардихь галаз майданра (эхиримжи гзаф йисара ишлемиш тийиз гадарнавай а чка залан техникадалди дуьз хьувуна, кьванерикай михьна, гьялна) гидротехникадин махсус сооруженияр ва лазим маса имаратарни галай тарифлу багь арадал гьанва. Им хейлинбур зегьметдин чкайрал таъминарзавай, чкадин бюджетдиз налогар гьизвай, Ахцегьрал абур хкизвай баркаллу кар я. Фикирдик ана 10 агьзур тонн емишар хуьз жедай гьамбархана эцигун ва гележегда емишар гьалдай цех кардик кутун ва гзаф маса хьсан крар ква. Кьуватар гурай!

– Куьчери гьайванар вири сагь-саламатдиз гатун яйлахриз хтанвани? Хиперилай шумуд процент дул кьачуна? Саризни хамариз вучзава? – инсанри итиж ийизвай суалар вугана адав.

–Тебиатдин кьулай шартIар себеб яз, гьакI ятахрал бес кьадар алафар гьазурнаваз хьуниди 2025-2026-йисан кьуьд хипехъанвилелни майишатар патал кьулайди хьана. Гьайванри хкатунар авачиз ва хьсан якIа-чIарчIе аваз кьуьд акьудна. Вичел иллаки зегьмет алай дулдин кампанияни хипехъанри агалкьунралди бегьмарна: санлай гьар са 100 хипекай 96 кIел (96%) кьачуна. Ветеринариядин талукь тир чарасуз серенжемрилай кьулухь, майдин вацран эхирда, гьайванар сагь-саламатдиз чкадал – гатун яйлахриз хкана. Инани гьалар цIи лап хьсан я: эхиримжи йисара тахьай хьтин векь ава.

Перегон лагьайла, куьчардай махсус рекьер фадлай амачиз, гьайванар машинраваз хкуниз мажбур я: гьар са «Камаз» машин (ада 300 лапак гьакьзава) хипехъанриз 70-75 агьзур манатдай акьваззава. Сар, хамар дуьм-дуьз манада гадарзава, хипер анжах са як патал хуьзва. Месела, са хипелай сар тун 180-200 манат ятIа, са килограмм сарин кьимет – 5-10 манат! Хипен некедикай-нисидикай стIун рахадач, алай вахтунда яйлахдавай гьатта калер ацазмач: вири неке данайрив гва. Виликрай хипехъанвилелни кьилин кьазанжи саринди тир. СМИ-рин такьатрай чаз акьвазай «гила сар маса кьачудай, гьалдай карханаяр хьанва» малуматар, гьайиф хьи, кьуру хабарар я.

Кьейдин, гьа рекьерин харжияр, саризни хамариз кьимет тахьун ва, гьелбетда, Кочубей зонадин хьуьтIуьн кьийшлахрал чьбанарни абурун хизанар яшайишдин лап чарасуз шартIарикай магьрум хьун себеб яз ата-бубайрилай атанвай куьчери хипехъанвилелни сенят яваш-яваш кьакьатзава. Парабур чпин хипер маса хугуз малар кьахчуза... ЯтIани, 2025-йисав гекьигаила, зегьметчийрин гьакьисагь, савадлу зегьметдин нетижада районда малдарвилелни суьрсет гьасилун 15 процентдин артух хьана.

– Магьсулдарвилелни хилер агалкьунрикай вуч лугьуз жеда?

– Райондин 2100 гектар саки цик квачир цадай никлерикай (адакай 526 га райондила ькеде пата ава) 2025-йисуз анжах 70 гектарда зулун тумар цана ва гьар са гектардай 20,4 центнер текилдин бегьер кьачуна. 2026-йисан бегьер патал 85 гектардин майданра зулун тумар цанва. Ци мукьвал-мукьвал марфар кьуниди кьацар фарашдиз экьечIна, битмиш жезва. Гила июлдин вацра гьенар гуьнив эгечIда, магьсулрин шазандалай хьсан бегьер гуьзетзава. Агриядин хиле чаз лап четин хьанвай месэлайрикай сад магьсулдарвилелни майишатра материалринни алатрин база пара зайиф хьун я. Анра сельхозтехникадин паркар лап куьгьне я, цIийи техника кьачудай такьатар авач, кирида кьазва. Еке зегьметдивди гьасилзавай суьрсет гьакI хуьнихь, тухунихь, муьштерийриз маса гунихь галаз алакьалу четинвилерални расалмиш жезва.

– Районда хуьруьн майишатдин производство артмишун патал гьукуматдин патай куьмек авани?

– Гьелбетда, вири месэлаяр «Ахцегь район» МР-дин кьил Абдул-Керим Палчаеван гуьзчивилек ква. Чна алакьдайвал сельхозпроизводителей пешекарвилел рекьерай гьерек теклиф-меслят гуьзва. Райондин АПК вилик тухунин, зегьметчий хуьруьн майишатдин кIвалахрал гьевесламишунин муралдалди 2025-йисуз гьукуматди цIийи багьлар кутунин, куьнуьчивал артмишунин ва диде хипер артухарунин кIвалахриз талукь тир субсидияр гана. Гьа ихьтин куьмекар 2026-йисан нетижарайни жеда.

Алава хьийин, райадминистрациядин махсус программадин бинедаллаз кьведай йисалай дугунардай цин месэла хьсанаруналди жемьтдиз ЛПХ-яр авайдалай нетижалудаказ ишлемишдай шартIар тешилдай, вири жуьредин майишатра маларинни хиперин кьадар артухардай ва абурун бегьерлувал хкаждай, магьсулар цадай чилер 15 процентдин артухардай серенжемар кьабулзава. Абурун нетижада районда хуьруьн майишатдин суьрсет 12-15 процентдин ва менфятлувал 10 процентдин хкаждай мумкинвал гуда.

– Вахт акуна, чакь галаз метлебулу суьгьбет авунай пара кьадар сагьрай!

ТЕРБИЯДИН МЕСЭЛАЙРАЙ

ЧIурукIа таъсирзавай гьаларин вилик пад яхь

М.НАРИМАНОВ, журналист-педагог, РД-дин культурадин лайихлу работник

Чпин хиве авай жавабдарвал гьиссзавай гьар са диде-бубади жуван аял бахтлуи ва агалкьунар авайди яз чIехи хьун патал вири крар ийида. Амма гьамиша икI жезвач. Аялри чпикай абурун шагьидар ва иштиракчийр жезвай вакьтайриз фикир гуьзва. Идани абурун гележегдин уьмуьрдиз таъсирзава. Кье чна кьез аялдин вири уьмуьрдиз чIурукIа таъсирзавай ва чеб тахьана кIанзавай гьаларикай суьгьбетда.

ГьвечIи инсан патал диде ва буба гзаф важиблу ва метлебулу ксар я. Бицек патал абур тамам алем я. Аялди вичин диде-бубадин патай кIанивал гьисс тийизвайла вуч жеда? Сифте нубатда, аялди вичиз кьимет гун хьийидач ва адаз вич кIанз амуькдач. Нетижада бязибур чIехи яшдиз акьатIайла, чеб пластический операцирин куьмекдалди маса кьаматда кьалуриз алахьда. Идаз акси яз, масадбур чпин уьмуьр цIийикIа туькьуьриз алахьзава ва вири кIанивални кьайгьударвал аялриз гуьзва. Кьадарсуз артухан кьаюмвилик акатай аяларни четинвилериз дурум гуз тежедайбур ва бахтсубур жеда.

Бес диде-бубайрин ва аялрин дуствилин рафтарвилера ва абурун уьмуьрда вири крар хьсан хьунин патахьай кьайгьударвал чIугваз кIан хьуна гьикI сенгер хуьн? Гзаф дуьшуьшра чIехибур аялар чIехи хьанвайди рикIелай ракьурзава ва абурун патахьай аялривай гьакIани вижевай-даказ кьилиз акьудиз жезвай кIвалахар ийизва. Ахпа ихьтин инсанрикай еке яшда авай аялар чIехи жезва. Абуру масадбурхь галаз рафтарвилера четинвилер гьисс ийиз башламишзава. Абуруз вири дуьнья чпин кьваллав элкьвена кIанзавай хьиз жеда. Маса инсанрихь галаз ихьтинбурвай дуьз рафтарвилер тайинариз жезвач, гьикI лагьайтIа абуруз кьарарар кьабулиз чидач. Абуру масадбурун ва хизандин фикирар эсиллагь гьисаба кьадач. Идани, тIебии яз, гуьжетар арадал гьизва.

Гьатта игрушкаяр хкядайлани аялдин патахьай кьарарар кьабулуналди, диде-бубади адан аслу туширвал кьадарзава. Гьар са чIехида аялди, гьелбетда, адан яшдиз килигна вичиз гьерек шей хкядай мумкинвал гана кIанда. И кар кьилиз акьудиз алакь та-вуникди ихьтин касди вичин патахьай мус вири кьарарар кьабулдатIа лугьуз гуьзетда. Амма фад ва я геж вири кIвалахар гьа вич кьилиз акьудуниз мажбур жеда. Имни акI лагьай чIал я хьи, инсан гьялид тежедай месэлайрал расалмиш жеда. Адаз уьмуьрдани вичин чка жагьуьриз четин жеда. Адаз гьатта и кар патал вичиз вуч гьерек ятIани чидач эхир.

Эгер хизанда чIехибурун арада дуьз рафтарвилер авачтIа, аялривай чеб и кардин тахсиркарар яз гьисабиз жеда. Гьакьикьатда вуч хьанватIа, абур гьавурда акьазвач ва гьавилий аялри чеб тахсирлу яз гьисабзава. ЧIехи яшдиз акьатIайла ихьтин инсанар гьар жуьре себебралди гуьжетрикай кьил кьакьудиз чалишмиш жеда. Рушахь гележегда вич итидилдай кьуватлу тирди кьалурунин тIебии тушир гуьгуьл пайда хьун мумкин я. Ада ам кисарун патал чалишмишвалда. Гьа и жуьреда ада дидедин патахьай бубадиз кьисас хьийида. Ихьтин хизанрай тир жегьил инсанри бубади дидедиз ийизвай рафтарвилелни рекьий кьунвай рехь давамарзава. Вири и крар хуш текьведай ва гьахьсузбур тирдан гьавурда авай абур тахсирдин гьисс аваз эрекь хьваз башламишун мумкин я.

ГьвечIи инсан чIехибурхь, иллаки вичин диде-бубадихь рахун алачиз инанмиш я. Гьавилий ам вичивай истемишзавай вири крар кьилиз акьудиз чалишмиш жеда. Эгер адан гьилий са затIни фин тавуртIа, ихьтин аялди вич бахтунни чин тагуьзвайди ва кIан хьуниз лайихлу туширди яз гьисабиз башламишда. ЧIехи яшдиз акьатIайла ихьтин касдихь галаз секиндаказ яшаммиш хьун жедай кар туш. «Отличник-

дин синдром» лугьудайда ам датIана агалкьунрихь галтIугуниз мажбурзава. Эгер ада хьсан нетижа кьалуьрзавайтIа, ихьтин касди вич бахтунни чин тагуьзвайди яз гьисабда. Адахь галаз кьил акьудиз четин жеда. ГьикI лагьайтIа, и карди неинки ам вич, гьакI адан хизанни бахтлу ийидач.

Куьне жуьв патал «кьулай» аял туькьуьрунин алахьунар ийимир. Гзаф дуьшуьшра аялрин гуьгуьуьлрал идара авун са гьихьтин ятIани айиб кар яз гьисабзава. Чпин крарал машгьул жез манийвал тагун патал диде-бубади аялар телевизордиз килигиз, планшетдал кьугьваз рекье твада. Кьилин дуьшуьшра икI жез хьайитIа хата авач, амма гьамиша икI хьана виже кьведач. Диде-бубадин везифа аял уьмуьрдиз ахьаюн я эхир. Ина хуси игьтияжар фикирда кьуналди, кьарарар кьабулиз чир хьун важиблу я. «Кьулай» аялдрихь уьмуьрда вичиз тайин чка кьунвай инсан жедай гуьгуьул бажагьат арадал кьведа. Гзаф дуьшуьшра абур жува-жуваз тухузвай уьмуьрдиз эсиллагь кьабил жедач. Идалайни гьейри, жуьв-жуван гьавурда гьат тавуни чIехи яшдиз акьатнавай инсандихь гьар жуьре азарар арадал гьида.

ГьвечIи чIавалай бубадин патай кIанивал ва дикьет бес тахьуни рушарин ва гадайрин гележегдин уьмуьрдал гел тазва. Рахун аялди буба вахт-вахтунда акьазвай, амма адан уьмуьрдиз ийизвай таъсир жаванди эсиллагь гьисс тийизвай хизанрикай физва. Бубадила аялди вич вилегьди ва вичин тереф хуьзвайди яз гьисс авун ва ам вилик фин аслу я. Бес дикьет авачирла, вуч арадал кьезезва?

Гадади вичин бубади адахь галаз гьихьтин рафтарвал авунатIа, гьакI вичин аялдрихь галазни тухун мумкин я. Рушарихь лагьайтIа, гзаф дуьшуьшра гадайрихь галаз рафтарвилер тайинарунин рекьий четинвилер жеда. Себебни ам я хьи, дишегьлийри чпин бубайриз ухшаммишвал авай хьтин итимрихь галаз рафтарвилер ийиз башламишзава. Абуруз бахтлу хизан туькьуьриз кIан жеда, амма аял вахтунда кьачур тежрибади абур итимрив ихтибарсузвилелди эгечIуниз ва кичIевал гьисс авуниз мажбурда.

Жуван аялдин гьиссер кьиметдай вегин тавун важиблу я. Ахьтин дуьшуьшар ава хьи, чIехибур аз ахмакь-вилилай яз акьазвай крарин патахьай аялрин гуьгуьуьлар чIур жезва. Амма секинарунин чкадал абуруз кьиметрин ван кьезезва («пис я», «хьсан я», «вун гада я эхир» ва я «вун руш я эхир», «шехьмир», «хьел кьвемир», «хата авач»). Гьа икI аялдин гьиссер кьиметдай аватзава. Инсан вичин гьиссерин гьавурда акьунилай ва адавай абурал гуьзчивал тухуз алакьунилай инсандин кьиметлувал аслу я. И кар фагьумлу кьарарар кьабулдай алакьун патални важиблу я.

ЧIехи яшда авайла ихьтин инсанривай чпин гьиссер кьалуьриз жедач. Абуру гуьгуьуьлдин «хьиткьинун» арадал кьведалди авай ажугь чпи-чпив хуьзва. Акьазвайвал, аял вахтунда хьайи крари чIехи яшдин уьмуьрдал дерин гел тада.

РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН АДМИНИСТРАЦИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА «АХТЫНСКИЙ РАЙОН»

РАСПОРЯЖЕНИЕ

22 июня 2026 года

с.Ахты

№105-р

О подготовке и проведении мероприятий, приуроченных к 165-летию со дня образования первой светской школы в Республике Дагестан

В ознаменование 165-летия со дня основания первой светской школы в Республике Дагестан, правопреемницей которой стала МКОУ «Ахтынская средняя общеобразовательная школа №1» им. С. Стальского, в целях сохранения традиций школы, воспитания у учащихся чувства гордости и любви к школе, обеспечения неразрывной связи между выпускниками разных поколений, педагогами и родителями:

1. Провести праздничные мероприятия, посвященные 165-летию МКОУ «Ахтынская средняя общеобразовательная школа №1» им. С. Стальского, 26 сентября 2026 года.

2. Образовать Организационный комитет по подготовке и проведению празднования 165-летия со дня образования МКОУ «Ахтынская средняя общеобразовательная школа» им. С. Стальского.

3. Утвердить состав Оргкомитета по подготовке и проведению празднования 165-летия МКОУ «Ахтынская средняя общеобразовательная школа №1» им. С. Стальского согласно приложению.

4. Организационному комите-

ту разработать и утвердить план основных мероприятий по подготовке и проведению празднования 165-летия со дня образования МКОУ «Ахтынская средняя общеобразовательная школа №1» им. С. Стальского.

5. Возложить на МКУ «Управление спорта, туризма и молодежной политики» администрации муниципального района «Ахтынский район» организационно-техническое обеспечение деятельности Организационного комитета.

6. Настоящее распоряжение подлежит официальному опубликованию в районной газете «Цийи дуьня» («Новый мир») и размещению на официальном сайте администрации муниципального района «Ахтынский район» в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет».

7. Контроль за выполнением данного распоряжения возложить на заместителя главы муниципального района «Ахтынский район» Гамзаева Р.Г.

Глава муниципального района «Ахтынский район»
А.К.Н. ПАЛЧАЕВ

Журналисты Дагестана приглашаются к участию в конкурсе «ПРО газ»

Со 2 июня начался прием заявок на Всероссийский конкурс журналистов и блогеров «ПРО газ» на лучшую публикацию о газоснабжении и газификации.

Мероприятие проводится «Газпром межрегионгаз» с целью поддержки освещения темы газификации. В этом году в конкурсе также смогут принять участие фотографы.

Работы принимаются по семи номинациям:

- сюжет на телевидении и видеохостингах;
- публикация в печатном издании;
- публикация в информационном агентстве;
- публикация в интернет-издании;
- публикация в социальных сетях и блогах;
- материал на радио;

– лучшее фото.

На конкурс принимаются материалы, вышедшие в период с 1 ноября 2025 года по 31 августа 2026 года. Прием работ – до 31 августа 2026 года. Награждение победителей состоится на Петербургском международном газовом форуме, который пройдет в октябре 2026 года.

Для участия в конкурсе необходимо направить заявку на электронный адрес: konkursgaz@yandex.ru. Форма заявки, а также информация о порядке участия, требованиях к материалам и критериях оценки представлена на сайте «Газпром межрегионгаз».

Приглашаем к участию!

Внимание: ярмарка трудоустройства

На этой неделе 26 июня, пятницу, в 10:00 по адресу: ул. А. Байрамова 4 в Центре занятости населения с. Ахты пройдет Всероссийская ярмарка трудоустройства! Если вы ищете перспективную работу, хотите сменить сферу деятельности или запустить свой бизнес – не пропустите это масштабное событие. Главное в программе:

- Прямые собеседования – личное общение с надежными работодателями; работа по всей России – межрегиональный онлайн-формат с компаниями Крыма, Рязанской и Калужской областей; курс на свой бизнес – практическое занятие по самозанятости для новичков; полезные тренинги – интенсивы по мотивации и достижению целей; профориентация – фестиваль «Выбор профессий», уроки занятости и презентации учебных заведений; для детей участников СВО – творческий конкурс лепки «Слепи свою мечту». Приходите всей семьей, общайтесь с экспертами и стройте успешное будущее! **Справки по телефону: 55-65-17.**

Жува-жув лутуйрикай хуьх!

**ПОЛИЦИЯ
ПРЕДУПРЕЖДАЕТ!**

**ВНИМАНИЕ
телефонные
МОШЕННИКИ**

ВЫ ПОЛУЧИЛИ СМС?

**ПРОЯВЛЯЙТЕ
БДИТЕЛЬНОСТЬ! НЕ ОТВЕЧАЙТЕ!**

выигрыш

Поздравляем! Вы выиграли автомобиль Audi A8. Подробности по телефону +7...

вирусная атака

Вам пришла открытка. Для получения пройдите по ссылке [http://...](#)

просьба о помощи

Мама у меня беда! Срочно попроси мне на этот номер денег, потом позвоню. Помог!

карта заблокирована

Ваша карта заблокирована. Перезвоните по номеру +7...

просьба перечислить деньги

Зачислено 200.00 руб. Пополни баланс за 0%...

НЕ ОТПРАВЛЯЙТЕ ПРЕДОПЛАТУ ПО ОБЪЯВЛЕНИЯМ С САЙТОВ!

СООБЩАЙТЕ ПИН-КОД! ПЕРЕВОДИТЕ ДЕНЬГИ!

В случае необходимости звоните 112 или 5-02-22 Дежурная часть

Малум тирвал, алай вахтунда бязибур лутувилел, яни инсанар алцуруналди чпиз менфят хкудунал, машгьул жезва. Жув лутуйрин нагьякьан гьерекастрикай хуьн патал жуван банкдин картайрин реквизитар гьич садазни лугьумир. Са вахтундани телефондай чпиз гьар жуьре бонусар, кьезилвилер, скидкаяр, пулсуз кьуллугьар хиве кьазвай шаклу ксарихь галаз рахамир. Таниш тушир нумрадай зенгна, куьне чпиз зенг хьий лагьайла и кар ийимир. Масадбуруз жуван хсуси делилар лугьумир.

Пользователвин икьрарин,

приложенийрин ва онлайн-сервисрин шартлар дикьетдивди келла. Куь телефонда хуьзвай делилрикай мобильный приложенийри менфят кьачудайвал ийимир. Куь мобильный телефондал малум тушир чешмейрай кьачунвай приложенияр эцигмир. Социальный сетда жуван профилда приватныйвилин настройкаяр эциг. Куь телефондай ва электрондин почтадай шаклу ва виликдай куьне ишлемиш тийиз хьийи общенийрин ссылкаяр ачухмир.

Бязи вахтара лутуйри поликлиникайрин тлварунихьай инсанриз

66 тысяч абонентов «Газпром межрегионгаз Махачкала» отказались от бумажных квитанций

Более 66 тысяч абонентов «Газпром межрегионгаз Махачкала» перешли на электронные квитанции. Наиболее активно электронный способ доставки счетов выбирают потребители в крупных городах – Махачкале и Хасавюрте, а также жители северных районов – Кизлярский, Хасавюртовский, Тарумовский.

Число потребителей, которые выбрали квитанцию, приходящую на электронный почтовый ящик, продолжает расти. За год количество увеличилось на более чем 20 тысяч. Такой формат упрощает оплату газа, а также позволяет

потребителям платить за своих родственников.

Электронная квитанция – полный аналог бумажной платежки. Вся информация об объеме потребляемого газа и его стоимости отражается на любом устройстве – теле-

фоне, планшете или компьютере. Цифровая версия документа приходит намного раньше бумажной, ее практически невозможно потерять. Подключить электронную квитанцию можно через «Личный кабинет» абонента. Потребителю необходимо лишь указать адрес электронной почты, на который будет приходить квитанция.

Соблюдение правил гарантирует безопасность

Э. ИБРАГИМОВ, начальник МО МВД России «Ахтынский»

Мониторинг ситуации, связанной с летним купальным сезоном в Республике Дагестан, свидетельствует о ежегодно фиксируемых в регионе многочисленных фактах несчастных случаев и гибели граждан, в том числе и несовершеннолетних, при купании. Только по итогам 2025 года в республике зафиксировано – 19 несчастных случаев при купании (в канале – 5, в бассейне – 4, в озере – 2, в море – 9 и в реке – 1), случай при которых погибло – 18 несовершеннолетних детей.

Данные факты зарегистрированы на территории г. Махачкалы (4), Дербентского, Тарумовского районов по два случая, Цунтин-

ского, Магарамкентского Кумторкалинского, Хасавюртовского, Хивского и Бабаюртовского районов, г. Каспийска, г. Хасавюрта, по одному случаю. В текущем году на территории г. Кизляр и Карабудахкентского района зафиксировано 2 несчастных случая при купании в реках, при которых погибло двое несовершеннолетних детей дошкольного возраста. Причиной многочисленных

несчастных случаев на водных объектах являются не только пренебрежение мерами безопасности со стороны отдыхающих граждан, отсутствие за несовершеннолетними контроля со стороны взрослых, но и их купание, особенно детей, в несанкционированных и неконтролируемых силами специализированных подразделений МЧС водных объектах, отсутствие надлежащей предупредительно-профилактической работы на местах с отдыхающими со стороны заинтересованных органов и ведомств.

Потенциально опасные водные объекты (реки, каналы, озера, пруды) в регионе фактически не ограждены от доступа несовершеннолетних, отсутствуют соответствующие предупредительные таблички и указатели.

Миграционный пункт МО МВД России «Ахтынский» информирует

Э.ПАШАЕВА, начальник МП МО МВД России «Ахтынский», референт ГГС РФ 1-класса

- 90 дней дается гражданам на оформление внутрисосисского паспорта в связи с достижением 14-летнего возраста и на замену документа в 20 и 45 лет, при смене фамилии, имени, отчества, даты и места рождения, а также при изменении внешности. По истечении указан-

ного срока документ становится недействительным, а на гражданина может быть наложен штраф.

- 60 дней есть у гражданина России для того, чтобы подать уведомление о факте приобретения гражданства (подданства) иностранного государства либо получения вида на жительство или иного документа, подтверждающего его право на постоянное проживание на территории иностранного государства. Гражданин Российской Федерации, не подавший в указанные сроки

уведомление в связи с нахождением за пределами России, обязан подать такое уведомление не позднее 60 дней со дня въезда в Российскую Федерацию. Если гражданин проигнорирует данное требование, ему грозит как административная, так и (в ряде случаев) уголовная ответственность.

- 90 дней: если человек проживает не по месту постоянной регистрации в другом регионе более 90 дней, ему необходимо зарегистрироваться по месту пребывания.

ЛИТЕРАТУРАДИН ЧИН

Руьгь ва рикI яратмишунин илгьамдив ацIанва

Севинжи Эбедовна Муртузалиева (Насруллаева) 1958-йисан 10-январдиз къакъан дагълух Чеперин хуьре дуьньядал атанна. Чеперин хуьруьн такабурлу дагъларини, гуьзел халичаяр хьиз аквадай, атирлу гьар жуьредин цуькверини векьери безет-мишнавай берекатлу яйлахри гьевесламишнавай адан руьгь ва рикI яратмишунин илгьамдив ацIанва. Гьавилай адан къелемдикай хкатнавай шиирарни

кIелдайбурун гьиссериз таьсирдай зерифбур я. 2022-йисан мартдин вацра «Квахьай рикI» тIвар алай адан сад лагьай ктабни чапдай акъатна. Гуьгьуьнай, 2023-йисуз, адан «РикIин кIусар» тIвар алай ктабни чапна. Агъадихь чна а ктабдай са шумуд шиир куь фикирдиз теклифзава.

Севинжи МУРТУЗАЛИЕВА

Ватан женнет я

Чидай касди агалкъунар Ватандин Ватандикай лугьуда саз хураллаз Ватан пак тир аманат я бубайрин Хвена кIанда ам вирида рикI алаз.

Дагъустанда тIвар-ван авай зи Ватан Дидеди чаз лай-лай ягъай Лезгистан
Авай къени хъайи хуьр, кIвал-муг жуван
Халис женнет я чи район Ахцегъар.

Эгер дагъдиз къечIайтIа сейирдиз, Сергъят авач гьакъван гегьенш я дагълар
Шарвилини Гьажи-Давуд чешне яз Къегьалрин макан я район Ахцегъар.

Яшамишрай Чепер!

Вирдаз чизва дуьнья тирди къуьзуьди,
Яшлу касдин кьил жедайди рехиди.
Вич къиникай фикир идач инсанди,
Чанни гъайиф тушир Ватан паталди.

Хайи Ватан я зи дагълар Чеперин,
Гуьзел цуьквер, къайи ятар бул авай.
Сад-садалай берекатлу яйлахар,
Тебиатни чан алай хьиз рахазвай.

КIапIал-кIапIал лацу цифер,

Шииратдин суьгьурда

Ухшар хъана китIиш хъанвай гьалариз,
Аруш хъана акахьда зи хиялар.
Куьгьне хъана чешне квахьай гамар хьиз,
РикIе ама агакъ тавур мурадар.

Шииратдин суьгьурда зун аткана.
Гагъ са шейни рикIел текъвез алкIана.
Хиялзава чIалар кхьиз тахъанвай,
Ягъиз кIандай абурни заз сафунай.

Авай къакъан дережаяр гьунара
Зияратар, пIирер авай чан ватан
Къени хъурай кьибле патан Дагъустан
(Чи дин, иман къабе вун чан Ватан)

Ислам диндал мягъкем район Ахцегъар.
Лекьер къугъваз сирнав ийиз циферал
Дагъдин цIегьер чирнагъиз ви синерал
Шад хабаррин ван атурай хуьрерай
Гьамиша шад хъуй чи район Ахцегъар.

Дуьньядал я виридалай гуьлуьшан
Игитрин пак Ватан вун я чаз масан
Эгер дуьнья вир женнет яз хъанайтIа
Вун Фердаус я чи район Ахцегъар.

памбаг хьиз,
Яваш-яваш чуьнуьх жеда кIамара.
Гагъ хурам, гагъ ягъиз сефил макъамар,
Кифилдин хуш сесер жеда дагълара.

Яшамишрай къегъал рушар, гадаяр,

Чун Чепай я лугьуз уьзягъ рахазвай.
Яшамиш жез кьил хуьзватIан
Чепер дагълар женнетар хьиз яргъара,
аквазвай!

(2023, апрель)

Жув чилеллаз ният фида цаварал.
РикI секин туш алайди хьиз цацарал.
Вуч ийида гуж алайла ватадал.
Ийиз жедан душманд вилик усалвал.

Шииратдай жагъур ийиз адалат.
ГъарикIвилай къекъевеза зун сабурдихь.
Чулав чайгъун хьиз агатна хажалат.
Акатна зун шииратдин суьгьурдик.

Къурукал

Санал шумуд хуьруьн халкъ,
Яшамиш жез гъачиз къал.
Къени хъуй ви гьар са кIвал,
Къурукал, чан Къурукал.

Каинатдин хазинадай,
Аллагъди квез ганва пай.
Санан авач ви хьиз яд,
Къурукал, чан Къурукал.

Къуд патай къвез мугъманар,
Элифда ви гьамамрал.
Гъурмет хуьда инсанар,
Къурукал, чан Къурукал.

Сад-садалай я гуьрчег,
Дагъдин цуьквер – ви рушар.
Гьар кIвалахда я зирек,
Къалуз чпин гьунара.

Жуьрэтлу ви рухваяр,
Ватан хуьдай къегъалар.
Бахтлу хъуй ви инсанар
Къурукал, чан Къурукал.
(Апрель 2023)

Цуругъар – Зрых

Дуьньядиз ви акъатна тIвар,
Ава лугьуз къакъан чар-чар.
Къуд патахъай къвез туристар,
Илифзава квел Цуругъар.

Яргъи югъди чIугваз зегъмет,
Булдалди я гьар са нямет,
Илимдикай туш гъич къерех,
Савадлу тир Цуругъ жемат.

Хуьре ава гуьзел са парк,
Цийи жуьре эцигна ФАП,
Хуьруьн юкъвай физва асфальт
Авдан я Цуругърин хуьр.

Сада-садав гъил гекъигиз,
Мелералди кIвал эцигиз,
Зуьрнечийри дем цицIийиз,
Яшамишрай Цуругърин хуьр!
(2024, июнь)

Хинер

Гекъвей-гекъвей дагъдин рекьер,
Алаз физвай вацIун кьилел.
Дагъдин кIеме са хуьр иер,
Ава, чир хъухь, ам я Хинер.

Ахцегъ район машгъур авур,
Ви Игит хва Гъазрет лугъур.
Къизил дере ви девлетлу,
Дуьньядиз я раиж, Хинер.

Зегъметдал рикI алай къегъал,
Терекмаяр, устIар, малдар.
Мугъманперес, жумарт халкъар,
Къени хъайи Хинерин хуьр.
(28 май 2023)

Чан диде

Чи вилериз акур сифте
Малаик вун я, чан диде.
Чун хвейи а рикIин къене,
Ви рикIиз зун кьий, чан диде.

На ракъурдай чун ахвариз,

Зикирдалди лай-лай ягъиз.
Чирна сифте бисмиллагъ чаз,
Аллагъ рикIел гъана рахаз.

Хъана сифте муаллим, алим,
На чирна чаз дуьньяд илим.
Чун рахурдай ислягъ, секин,
Ви мецез кьий акъван ширин.

Къалурна чаз гегъенш рекьер,
Кьил хуьн патал дуьньяд винел.
Гьамиша вун ава рикIе,
Чи вилерин экв, нур диде.

Заз Аллагъди ганва пай

ГалкIуриз са-сад кваквар,
Кхъизва за шиирар,
Тешкил жеда шикилар,
Алай иер гишиар.

Чепер хуьруьн дагъларай,
Самур вацIун шагъвардай,
Шииратдин илгьамдай,
Аллагъди заз ганва пай.

Аллагъди заз ганва пай,
Шаирвили рекъикай.
Жуваз хабар авачиз,
Зун шаиррин жезва тай.

Вилералди чеб такур,
Шаирар я зи дустар.
Чир хъухь, чIехи гъурметдив,
Къазва абрун за тIварар.

Аллагъди хуьй шаирар,
Сад-садалай савадлу.
Циргъина тваз шиирар,
ЧIалар кхъиз лап гужлу.

Махачкала – иер шегьер

Гуьзгуь хьиз, нур гуз рекьер,
Цийи паркар, гуьлуьн кьер.
ТуькIуьрзава цийи тегьер:
Махачкала жезва иер.

Дагъустандин меркез шегьер,
Агакъзавай цавуг кIвалер.
Гъейран жеда акур вилер:
Махачкала иер шегьер.

Эзбер ийиз шад я эллер,
Зи шегьердин къетIенвилер.
Заз багъа я хайи чилер,
Махачкала – иер шегьер.

Шумуд жуьре миллет ава,
Туристарни илифзава.
Бул берекат гъурмет авай,
Махачкала – иер шегьер.
(30-май 2023-йис)

Гутум

Къуд пад дагълар я такабур,
Авахъзавай вацIар гур-гур.
Са хуьр ава Гутум лугъур,
Ам дагъларин язва абур.

Чуьнуьх хъана кIамун къене,
Ахцегъ вацIун кьилни кьиле.
Цуьк акъатна гатфар бере,
Акунан квез Гутум дере?

Берекатлу дагъдин ватан,
Туристриз ам чида хъсан.
Хуш къабулдай атай мугъман,
Гъурметлу са халкъ я Гутум.

Якни, ниси, къаймахни шур,
Вирдаз чир хъухь: я ина бул.
Къисмет хъана зазни акун,
Женнетдиз ухшар я Гутум.

Севинжиди квез и гафар,
Лугъузва лап рикIин къеняй.
Къени хъуй куь кIвалер-къулар,
Авадан хъуй куьн, Гутумар!
(30 май 2023 йис)

Женнет Ахцегъар

Къуд пад дагълар такабурлу,
Багълар гьакъван берекатлу,
Ви акунрал я чун къару,
Женнетдиз ухшар, Ахцегъар!

Бубайрин ирс-адет хуьзвай,
Хайи чилин намус хуьзвай.
Югъ къандавай вилик физвай,
Къегъалрин макан, Ахцегъар!

Ви гьар са кIвал куьгъне, цийи,
Пирер хьиз я, рикIиз чими.
Хъуй, Я Аллагъ, мадни къени,
Дагъларин шегьер, Ахцегъар!

Къуд патахъай гьар жуьредин,
Мугъманар къвез вал элифда.
Рази хъана, гъейранвалда,
Женнет я лугъуз Ахцегъар.

Берекатлу вацIар, дагълар,
Девлет авай къени багълар,
Гьар са жуьре нямет авай,
Валлагъ, женнет, я Ахцегъар.

Йифиз цава нур гуз гъетер,
Юкъуз жеда къезил шавгьер.
Дагъларавай гуьзел шегьер,
Вун чи дамах я, Ахцегъар!
(2025, май)

Хкемар

Женнет хътин Хкемрин хуьр,
Инсан гъейран жеда акур.
Сада-садан хуьзвай хатур,
Хкемар куьн Аллагъди хуьй!

Ава къайнар фуан ятар,
ТIвар-ван авай квехъ духтурар.
Шаирарни бизнесменар,
Хкаж авур Хкемрин тIвар.

Берекатлу хкем дагълар,
ВацIун кьилел салар, багълар,
Вирдан гъенел хипер, малар,
Мадни къени хъуй Хкемар.

Хайи Ватан рикIел алай,
Къадимлу хъуй куьн, Хкемар!
ЧIканавай дуьнья тирвал,
Къуватлу хъуй куьн, Хкемар.

Тебиатдин газни авай,
Шегьерда хьиз шартIар авай.
Хуьр къени ийир къастар авай,
Саламат хъуй куьн, Хкемар!
(07. 02. 2023)

Цийи дуьнья

(Новый мир)

Учредитель:
Администрация
муниципального района
"Ахтынский район"
Главный редактор
Д.Ш.ШЕРИФАЛИЕВ

Газета перерегистрирована Управлением федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по РД 22 января 2019 г. Регистрационный номер ПИ № ТУ 05-00401.

Позиция редакции может не совпадать с точкой зрения авторов, которые несут ответственность за достоверность и объективность предоставленных для публикации материалов. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. При перепечатке ссылка на «Новый мир» обязательна.

Адрес редакции и издателя:
368730, РД, Ахтынский район,
с. Ахты, ул.Герейханова, д.33.

Телефон главного редактора
8(988)-654-59-49
Электронная почта газеты:
newworld1928@mail.ru

ИНДЕКС 63312
Газета «Новый мир» отпечатана в
ООО «Типография-М» по адресу: г.Дербент,
ул.С.Курбанова, 25. Электронная версия
газеты на сайте www.akhty.ru

По вопросам качества печати обращаться
в типографию ООО «Типография-М»
Время подписания в печать по графику 14.00.
Подписано в печать 14:00
Газета выходит 52 раза в год.
Тираж 1500 экз. Заказ №